

Čís. 12722.

I proti mimosoudní výpovědi, jež nevyhovuje náležitostem § 562, odstavec první a druhý, c. ř. s. jest podati námitky.

Mimosoudní výpověď může se státi i ústně ať již přímo k druhé straně, nebo nepřímo poslem.

Účinnou (mimosoudní) výpovědi, třebaže nemá povahu exekučního titulu, zrušuje se dosavadní nájemní smlouva a pozbývá účinnosti. Nájemní smlouvu, která již po právu netrvá, nelze vypověděti. Taková výpověď jest bezpředmětnou a bezúčinnou, třebaže nebyly proti ní podány námitky, a nelze se na základě této výpovědi domáhati žalobou vyklizení a odevzdání předmětu nájmu v čase v nové výpovědi ke stěhování určeném.

(Rozh. ze dne 24. června 1933, Rv I 1143/33.)

Žalovaná měla v domě žalobcově najatý pokoj za nájemné splatné měsíčně; výpovědní lhůta nebyla smluvna. Dne 4. dubna 1932 poslala žalovaná k žalobci svou matku se sdělením, že se budou v červenci stěhovati. Matka žalované učinila toto sdělení manželce žalobcově, jež pak o tom zpravila žalobce. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované vyklizení bytu, tvrdě, že dne 16. dubna 1932 vypověděl žalované byt ke dni 15. května 1932. Procesní soud prvního stupně rozsudkem ze dne 15. června 1932 zamítl žalobu o vyklizení. Důvody: Soud vzal za prokázáno, že žalovaná dala dne 4. dubna 1932 ústní mimosoudní výpověď čtvrtletní žalobci k stěhování v červencovém kvartálu 1932, proti níž žalobce nevznesl námitky. Výpovědi tou byl proto nájemní poměr mezi stranami rozvázn a žalobce nemohl jej již výpovědi znovu zrušiti a jest proto jeho mimosoudní výpověď ze dne 16. dubna 1932 ke dni 15. května 1932 právně bezvýznamnou a nemůže žalobce na jejím základě žalovati o vyklizení bytu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Jde o mimosoudní výpověď, která podle § 565, druhý odstavec c. ř. s. musí obsahovati údaje v § 562 odstavec první a druhý c. ř. s. vyznačené, tedy předmět a čas, nikoli však i návrhy tam uvedené. Jen, má-li míti účinky soudní výpovědi, musí vyhovovati i předpisům § 565 třetí odstavec, c. ř. s. V souzeném případě výpověď žalované strany náležitosti ty obsahovala, neboť nebylo pochybnosti o tom, že jde o byt obývaný stranou žalovanou, s níž bydlela i její matka, tak že slovy: »budeme se v červenci 1932 stěhovati, žalovaná si našla laciný byt«, byl i nájemní objekt i čas náležitě označen. I když nebylo výslovně stanoveno, kolikátého července se žalovaná bude stěhovati, nemohlo býti žalobci tajno, že jde o termín červencový a že tedy dle § 5 nař. ze dne 26. června 1924 čís. 172 sb. z. a n. dána jest výpověď k 1. červenci 1932 se lhůtou stěhovací ke dni 14. července 1932. Žalobce také, jak sám jako strana slyšen uvedl, o této výpovědi svou manželkou byl zpraven, avšak za výpověď ji nepovažoval, námitky proti ní nepodal a sám dne 16. dubna 1932 dal žalované písemnou výpověď ke dni 15. května. Tento jeho postup nebyl

však správný. Dala-li některá ze stran výpověď, jest na odpůrci, i když za to má, že výpověď neodpovídá předpisům §§ 565, 562 c. ř. s., aby se bránil proti ní v zákonné lhůtě námitkami u soudu (§ 566 c. ř. s.), neboť rozhodnutí o platnosti výpovědi přísluší jen soudu, nikoli stranám. Každé pozdější uplatnění má za následek, že nelze k námitkám jako opožděným přihlížeti (§ 562 první odstavec c. ř. s.) a výpověď nemůže již býti zbavena účinnosti. Poněvadž žalobce námitky proti mimosoudní výpovědi žalované strany vůbec nepodal, ač o ní věděl a, by výpověď byla přímo jemu dána, nebylo třeba, neboť ani při písemné výpovědi není předepsáno doručení podle předpisů o doručení žalob podle § 106 c. ř. s., takže stačí že protistrana se o výpovědi v čas dozvěděla, nabyla výpověď stranou žalovanou ke dni 14. července 1932 mu daná právní moci, nájemní poměr byl tímto dnem zrušen a nemohl proto žalobce sám ještě dáti platně novou výpověď ke dni 15. května 1932.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pod titulem důvodu nesprávného právního posouzení věci dovozuje žalobce, že výpověď daná mu žalovanou dne 4. dubna 1932 k stěhování v červenci 1932 — jak byla zjištěna odvolacím soudem — nemá náležitosti § 562 odstavec první a druhý c. ř. s., že není proto účinnou podle § 565 druhý odstavec c. ř. s., a že tudíž nebylo třeba podati proti ní námitky, při čemž odkazuje k rozhodnutí čí. 358 sb. n. s. K tomu jest uvést, že názor v rozhodnutí tom zastávaný nejvyšší soud v pozdějších rozhodnutích opustil a že se ustálil na názoru, že i proti mimosoudní výpovědi, jež nevyhovuje náležitostem § 562 odstavec první a druhý c. ř. s., jest podati námitky (rozh. čí. 687, 2766 a 8251 sb. n. s.). Dovolací důvod § 503 čí. 4 c. ř. s. v tomto směru není tedy opodstatněn. Týž dovolací důvod spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud považuje za postačitelé k platné výpovědi, když se druhá strana doví o prohlášení učiněném vypovídajícím proti komusi jinému na nájemní smlouvě ani nezúčastněnému. Je ovšem správné, že výpověď jako jednostranný projev vůle musí dáti jedna strana druhé straně, t. j. musí vypovídající strana prohlásiti, že chce nájemní smlouvu zrušiti (§ 1116 obč. zák. a § 561 c. ř. s.). Pro mimosoudní výpověď není však předepsána žádná určitá forma a může se státi notářem nebo jiným způsobem (§ 565 první odstavec c. ř. s.) a tedy i ústně ať již přímo proti straně druhé, nebo nepřímou poslem. V souzeném případě stal se podle zjištění nižších soudů výpovědní projev žalované jednak poslem Josefinou Šovou, která prohlášení žalované vyřídila žalobcově manželce — zároveň spoluvlastnici domu — a jednak touto, která prohlášení to vyřídila dále žalobci. Právem shledaly nižší soudy ve zjištěném prohlášení ústní výpověď z bytu. Ani žalobce tomu nemohl jinak rozuměti, hledíc k zásadě § 863 druhý odstavec obč. zák. o poctivém styku. V té příčině stačí odkázati k důvodům napadeného rozsudku. Že se žalobce o dané výpovědi dověděl, vypověděl sám při svém výslechu jako strana;

že se tak stalo včas, t. j. záhy po vzkazu žalované stran výpovědi, zjistil první soud na základě korespondenčního lístku žalobce ze dne 7. dubna 1932 a od zjištění toho se odvolací soud neuchýlil, takže není v tom směru odůvodněn ani uplatňovaný dovolací důvod vadnosti řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., ani rozporu se spisy podle § 503 čis. 3 c. ř. s. Ostatně měl žalobce nedostatky náležitostí ústní výpovědi uplatňovati — jak již řečeno — v námitkách proti mimosoudní výpovědi žalované a nemůže nedostatky tyto k platnosti přiváděti nyní ve sporu o vyklizení bytu (§ 571 třetí odstavec c. ř. s.). I ústní mimosoudní výpověď jest účinnou, nebyly-li proti ní podány námitky, třebaže nemá povahu exekučního titulu. Účinnou výpověď zrušuje se však dosavadní smlouva nájemní a tato pozbývá platnosti. Právním důsledkem toho jest, že nájemní smlouvu, která již po právu netrvá, nelze znova vypověděti; výpověď taková jest bezpředmětnou a bezúčinnou, byť i proti ní nebyly rovněž podány námitky, a nelze proto z důvodu nové, žalobcem dané mimosoudní výpovědi domáhati se žalobou vyklizení a odevzdání předmětu nájmu v čase v nové výpovědi k stěhování určeném (srovnej k tomu rozh. čis. 10.783 sb. n. s.). Nižší soudy posoudily tudíž věc po stránce právní správně, když žalobu o vyklizení bytu na základě mimosoudní výpovědi žalovaného dané dne 16. dubna 1932 ku dni 15. května 1932 zamítly.

Čís. 12723.

Přípustnost pořadu práva pro nárok na vrácení zápůjčky, již poskytl žalobce vlastním jménem a pod vlastní zodpovědností z peněz obce jím spravovaných žalovanému k účelům provozu obecního podniku, jehož správcem byl žalovaný.

(Rozh. ze dne 24. června 1933, R II 217/33.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 2.500 Kč, tvrdě, že za žalovaný peníz zapůjčil žalovanému z obecních peněz vlastním jménem a pod vlastní zodpovědností bez předepsaného poukazu jakožto zálohu na provoz obecní cihelny spravované žalovaným. K námitce nepřípustnosti pořadu práva soud prvního stádu žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 41 j. n. jest příslušnost soudů a tudíž i přípustnost pořadu práva posuzovati podle udání žaloby, a rozhoduje tu jen povaha uplatňovaného práva nebo nároku, zda je to právo soukromé, čili nic. V souzeném případě jest hlavním základem žaloby žalobcovo tvrzení, že vyplatil žalovanému jako zápůjčku vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost částku 2.500 Kč, jejíž vrácení se nyní žalobou domáhá. Žalobce uplatňuje tudíž proti žalovanému nárok ze zápůjčky (§ 983 obč. zák.)